

Bethlen István gróf kijelenti, hogy helyesebbnek tartaná az 1913-as házszabályok alapulvételét. Kezdje meg a bizottság a részletes tárgyalást és ha úgy találja, hogy az 1908-as házszabályok alapulvétele nem okoz technikai nehézségeket, akkor nem zárkózik el az elől, hogy azokat vegyék a tárgyalás alapjául.

Rassay újabb felszólalása után Bethlen István gróf arra kérte a bizottságot, hogy kezdje meg a két házszabálynak a részletes összehasonlítását és ha ennek folyamán úgy találja, hogy a két házszabály közt nincs olyan különbség, hogy annak a bizottsági jelentésbe való felvétele technikai nehézségeket okozna, *elvből nem ellenzi azt, hogy az 1908-as házszabályok alapján induljanak el.*

A bizottság ebben a kérdésben egyelőre nem határozott, hanem megkezdte a két házszabály összehasonlító tanulmányozását. A 125. §-nál kezdtek a munkát és elment egészen a 239. §-ig, illetve az 1913-as házszabályban a 229. §-ig. A bizottság körülbelül 20—21 olyan szakaszt talált, amelyek lényegesen eltérnek egymástól. A bizottság holnap folytatja ülését.

Az összeférhetlenségi bizottság ülése.

A nemzetgyűlés összeférhetlenségi állandó bizottsága szerdán délután Széchenyi Viktor gróf

elnökletével ülést tartott. A tárgysorozat letárgyalása előtt Teleki Tibor gróf ismertette a multkori összeférhetlenségi bizottsági ülésről távolmaradt képviselők indokait, mire a bizottság a távolmaradásokat igazoltnak vette. Ezután Oberhammer Antal előadó ismertette dr. Kraker Kálmán összeférhetlenségi bejelentését, akit Vác polgármesterevé választottak meg. A bizottság megállapította, hogy Kraker a választás folytán nem jutott összeférhetlenségbe. Majd tudomásul vette a bizottság Hegyeshalmy bejelentését, hogy a multkori összeférhetlenség minősített tisztségéről lemondott, végül tudomásul vette a bizottság Horváth Zoltán összeférhetlenségi bejelentését, amely szerint városi főügyésszé választották meg kerülete székhelyén. A bejelentést a legközelebbi ülésen tárgyalják.

A házszabályrevízió a Wolff-pártban.

A Wolff-párt, vagy keresztyén nemzeti gazdasági párt szerdán este 7 órakor értekezletet tartott. Résztvett az értekezleten Bethlen István gróf miniszterelnök is. A miniszterelnök és Örfy előadó általánosságban és részleteiben megindokolták a házszabályrevízió javaslatát. A pártértekezlet a házszabályrevízió javaslatát az általános vita alapjául elfogadta.

Vám és vasuti kedvezmény nélkül is olcsó a fagyasztott hus

A kereskedelmi miniszter még mindig nem válaszolt a tanács távirati felterjesztésére.

Szeged, november 5. (Saját tudósítónktól.) Ismeretes, hogy a főváros fagyasztott husakciója már eddig is fölulmult minden várakozást. Budapest lakossága annyira megkedvelte ezt az olcsó élelméleti lehetőséget, hogy a fagyasztott hus kiárusításával foglalkozó községi üzletek kénytelenek voltak korlátozni a kimérést és ma már egy család egy kiló fagyasztott husnál többet nem vásárolhat egyszerre. A kimérés korlátozására azért volt szükség, hogy a főváros csupán kétszázötven vagon fagyasztott husra kapott vámmentességet és ha szabadjára engedné az árusítást, akkor bizonyos, hogy nagyon gyorsan elfogyna ez a tekintélyes husmennyiség.

A fagyasztott hus budapesti sikere és egyre növekvő népszerűsége arra indított bizonyos községek iránt állandóan érdeklődő köröket Szegeden, hogy valamilyen uton-módon rábírák a város hatóságát fagyasztott hus vásárlására és kiárusítására. A kérdés interpelláció formájában az októberi közgyűlés tárgysorozatán is szerepelt, mivel azonban az interpelláló városatyja nem volt jelen, az elnöki polgármester törölte az interpellációt a napirendről, pedig a tanács válaszanak, ha nem is kielégítő, de megnyugtató jellege lett volna. Az interpelláló azt kérdezte, hogy a tanács miért nem gondoskodik arról, hogy Szeged város lakossága

is hozzájuthasson az Amerikából importált és a hazai husnál jóval olcsóbb fagyasztott hushoz. A tanács előre elkészített válasza szerint a kérdéssel komolyan foglalkoztak a városházán. Scultéty Sándor főszámvévo, a hatósági huszék vezetője fönt is írt ebben az ügyben Budapesten és tapasztalatairól részletes jelentésben számolt be a tanácsnak. A főszámvévo jelentése szerint a fagyasztott hus elsőrendű fagyasztási cikk, jobb, izletesebb, mint a hazai nyers husok nagy része, olcsóbb is, de csak Budapesten, mert a kormány a fővárosnak a fagyasztott hus behozatalára teljes vámmentességet és harminc százalékos vasuti tarifakedvezményt engedélyezett. Szeged csak akkor hozhatna ebből az amerikai husból, ha megkapná a kormánytól ugyanazokat a kedvezményeket, amelyeket Budapest megkapott, ellenkező esetben nem lenne lényeges differencia a fagyasztott hus és a hazai friss hus piaci ára között. A tanács a főszámvévo előterjesztésére elhatározta, hogy távirati felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez és kellőképpen indokolva Szeged számára is kéri a behozatali vámmentesség és vasuti kedvezmény engedélyezését.

A távirati felterjesztés néhány nap előtt el is ment, de választ mindeztig nem kapott

rá a tanács. Ehelyett egy elsőrendű budapesti cég ajánlatot tett a városnak fagyasztott hus szállítására. Hajlandó kisebb mennyiségben is szállítani, tehát a város addig, amíg a kedvezmények megadásának ügye el nem dől, kísérletet tehetne — és értesüléstünk szerint tesz is — néhány mázsa hus megrendelésével és kiárusításával. Így legalább megtudhatja, hogy a szegedi közönség hogyan fogadja ezt a tengerentúlról jött elsőrendű husszállítást. A fagyasztott hus nem a hatósági huszék méri majd ki, hanem a tanács megbízható mészárosokat bizza meg ezzel.

A polgármester egyébként szerdán délelőtt ismét táviratozott a kereskedelmi miniszteriumba és megstírgelte a tanács távirati felterjesztésének elintézését.

Illetékes helyről sikerült megszerezni az import-hus árára vonatkozó pontos adatokat. A vámmentesen és tarifakedvezménnyel behozott fagyasztott hus kilója Budapesten átvéve 17.000 koronába kerülne. Fuvarra és egyéb költségekre különként ezer koronát lehet számítani, így a hus ára 18.000 korona lenne, ami nagyon kedvező árnak minősíthető a jelenlegi 24—31 ezer koronás piaci marhahusárak mellett. Ha vám- és vasuti kedvezmény nélkül kaphatna csak fagyasztott húst a város, a hus akkor is csak 23.000 koronába kerülne Szegeden, tehát még mindig kevesebbe, mint a piaci friss hus.

A város kevésbé tehető polgársága, különösen a nélkülözö munkásság joggal elvárhatja így a város hatóságától, hogy minden körülmények között szerezzen megfelelő mennyiséget az olcsó import-husból.

Oláh horogkeresztesek

halállal fenyegetnek jassy-i egyetemi tanárokat.

Budapest, november 5. Ismeretes, hogy a román egyetemeken antiszemita tüntetések, zavargások, verekedések voltak, amelyeknek vezetői voltak egyes egyetemi tanárok, főleg Cuza, jassyi tanár. Ezt tanártársai fölhívták, hogy hagyja el az egyetemet, mert uszításával egyik okozója annak, hogy meggyilkolták Manciu rendőrprefektust. Mint most a Dimineata írja, több egyetemi tanár horogkeresztesjelzéssel ellátott levelet kapott, melyben tudatják velük, hogy ugyanaz a sors vár rájuk, mint amilyen érte Manciu rendőrprefektust. Hasonló fenyegető levelet kapott több hatóság vezetője és számos közéleti férfi. A lap ezzel kapcsolatban közli, hogy a napokban mintegy 25 terrorista-fascistából álló csapat gyűlést tartott Campolung vidékén, amelyen elhatározták, hogy 29 gyilkosságot hajtanak végre.

Szeged és a nemesi felkelés.

Írta: Székudvari Imre.

Szeptember 20-án tárgyalta a tanács a következő levelet s mivel úgy látták, hogy a megye „a város kárára ítélkezett”, terjedelmes válaszban terjesztik elő kifogásaikat s kéri a következőket, hogy azt a megye tudomására hozzák s magukat mindenben ehhez tartják.

Az autonómijára féltékeny város tanácsának ez a válasza valóban megérdemli, hogy egész terjedelmében bemutassuk. Érdemes a bemutatásra már csak azért is, mert eltérően a szokástól, teljes szövegében magyar, azzal a levéllel egyetemben, melyet a szegvári követek küldtek a tanácshoz.

„Felsőcséreg urunk s kedves hazánk mostani szoros környűl állásaiban kitelhető segédelmet nyújtani minden készséggel óhajtván, alig vártuk az uraknak e hó 18-án Szegvárral bocsátott tudósítását, de elég sajnosan esik, hogy még ebből sem azt nem érthettük, minemű classist határozott meg a vármegye insurgens népének kiállítására, sem azt, mennyi szám jut nemcses Csongrád vármegyére az országból kiállítandó 15 ezred lovasokból s 30 ezred gyalogosokból, amihez képest mi is mint földes uraság és mint egy nemesi képzelők, ezenfelül amennyire a porták proportióját illeti, mint különös városi jurisdictio tudánk magunkat tartani, melyeknek tudniillik előre való tudása olyan szükséges nekünk, hogy azok nélkül kívánt intézeteket sem tehetünk.”

„Addig is tehát, míg ezek voltaképpen érlelőnkre lesznek, az uraknak válaszul azt adjuk,

hogy ezen Szeged város ugyan, mind úgy mint város, mind úgy mint földes uraság az eddig is mindenkor bizonyított bürgő segedelemnyújtásban most is különbözietni kívánja magát, melyet az urak a vármegye előtt is bátran deklarálhatnak; azonban kegyelmes királyunk s felséges nádorispánunknak e tárgy eránt kelt rendeletei, az egész insurrectio felállítása, minek a törvény rendet szab, sőt ebben kinek-kinek különbözietendő hivsége koránt sem vonzza maga után azt a következtetést, hogy amint a jurisdictiónak jussai sérelmesen megzavartasának, mert enélkül még jobb móddal el lehet jutni a felség és haza mostani céljára; szükség tudniillik előre megtudni a törvényes proportio és a vármegye classisa szerint a mostani szükséghez képest az egész vármegyére, következképpen a városra is mint földes uraságra, ezenfelül mint egy nemesi képzelőre, minemű terhe hajul (!) az insurrectionnak; városunkat pedig, mint különös jurisdictiót, mivel az erre teendő tehernek proportióját a törvényesen felszámított portái utmutatása szerint magunk határozunk meg, mindenkor különbözietni s nehogy a vármegye, kinek hatalmán kívül vagyunk, maga szabja ki reá a terheket, személyesen őrizni kötelesek vagyunk. Megértvén azon vármegye classisát, mi minden categoriában tekintve, azonnal köteleességünket teljesíteni törekedvén, példáját fogjuk adni az igaz hazafiságnak.

De az urak levele foglatájából minden sarkalatos törvényekkel, városi különös privilegiált jurisdictiónak jussával egyenesen ellenkezni, sőt jövendőbeli tetemes praejudiciumra szolgálni

tapasztaljuk azt, hogy a földes uraságtól és így nemesi képzelőtől meg sem különbözietett városunkra is noha független jurisdictióra azon vármegye ossza fel önnön megyéjének könnyebbülésére az insurrectio terhet s azzal hatalmát a városra is csaknem mint akármely alatta levő helységre kiterjessze. Praejudiciumnak látjuk, hogy a törvény s a dirigens dicasteriumoktól a mult insurrectio és subsidium adáskor kelt rendelések ellen azon vármegye az e városban tartózkodó nem nemes honoratiorokat, postamestereket és kame-rális tiszteket a segedelem adásra e várostól elvonja, akik városunknak, nem a vármegye kebelében lévén, illetén ese ekkben egyenesen a városra, nem a vármegyére eső terheket tartoznak pótolni. Sőt ezeknél még tetemesebb és ekkorig soha nem is tapasztalt praejudiciumnak nézzük, hogy szolgabíró ur, akinek hivatala csak a vármegye kebelében, e városban pedig egyedül a nemesség személyére tejedhet, arra küldődik ki, hogy e városi jurisdictiót egész jussal illető regale beneficiumoknak mennyiségét s ezeknek assendacióját számba és jegyzékbe vegye; mindezek olyanok, miket gyökere jussaink képielen sértődése s utódaink szemrehányása nélkül meg nem szenvedhetünk, meg sem szenvedünk és ha ezek iránt ellenkezőt nem nyilatkoztattak az urak a publicumban, igen fájlaljuk s kénytelenek vagyunk az urakat kérni, ezeket, amidőn szükségét látják elmulthatlanul, mindazonáltal jó móddal előlhozának. Kikérjük különösen, hogy amennyire városunk egy különös városi jurisdictiót formál, azt minden traktatusokban földes uraságunktól s így ne-